

COI TRỌNG THU HÚT VÀ SỬ DỤNG TRÍ THỨC PHỤC VỤ CÔNG NGHIỆP HÓA

Ths. Nguyễn Quốc Thanh *

Đảng và Nhà nước ta luôn có quan điểm nhất quán tôn trọng và tin tưởng sử dụng đội ngũ trí thức. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “trí thức là vốn liếng quý báu của dân tộc. Ở nước khác như thế, ở Việt Nam càng như thế”. Vì thế, tinh thần coi trọng “hiền tài” được khẳng định, vun trồng trong suốt quá trình kháng chiến và kiến quốc, nhất là trong thời kỳ đổi mới hiện nay.

Trong giai đoạn hiện nay, xây dựng đội ngũ trí thức lớn mạnh và đề cao vai trò của trí thức trong sự nghiệp cách mạng chính là nhằm tăng cường khối liên minh công - nông - trí thức. Thông qua sự liên minh chặt chẽ với giai cấp công nhân và nông dân mà vai trò của trí thức càng được nhân lên gấp bội, tập hợp mọi lực lượng vào khối đại đoàn kết toàn dân tộc, tạo động lực cho cách mạng trong thời kỳ mới.

Tuy nhiên, trước yêu cầu đẩy mạnh công nghiệp hoá và hội nhập kinh tế, trí thức nước ta nói chung và tỉnh ta nói riêng còn nhiều bất cập về số lượng, về cơ cấu độ tuổi, giới tính, vùng miền, chất lượng còn nhiều hạn chế. Cụ thể, trình độ học vấn, chuyên môn của tỉnh còn thấp: trình độ phổ thông chiếm 84,4%, cao đẳng 0,55%, đại học 1,2%, trên đại học 0,16%; công nhân kỹ thuật 9.067 người, trung học chuyên nghiệp 1.308 người, số người được đào tạo chuyên môn nghiệp vụ mới chiếm 12% tổng số lao động. Thêm vào đó việc sử

dụng, đãi ngộ trí thức chưa thoả đáng gây ra tình trạng “lãng phí” chất xám, “chảy máu” chất xám.

Nguyên nhân của hạn chế trên là do chưa coi trọng tập hợp, thu hút đội ngũ trí thức trẻ giỏi, được đào tạo cơ bản. Hàng năm vẫn còn một số lượng không nhỏ sinh viên tốt nghiệp khá, giỏi nhưng không được nhận vào làm việc trong các cơ quan của Đảng và Nhà nước. Việc để họ phải chuyển sang làm việc cho khu vực tư nhân hoặc làm trái ngành nghề để kiếm sống chính là một dạng chảy máu chất xám và cũng là sự lãng phí chất xám, lãng phí tiền của rất lớn của Nhà nước và nhân dân. Những trí thức đóng góp nhất định trong lĩnh vực khoa học công nghệ, được tập thể, xã hội tín nhiệm, thừa nhận thường được đề bạt, bổ nhiệm vào các chức vụ lãnh đạo, quản lý. Do đó, họ phải tập trung vào các công việc quản lý điều hành nên thời gian, trí tuệ dành cho chuyên môn, đào tạo, truyền bá kinh nghiệm chuyên môn cho các thế hệ tiếp theo rất hạn chế. Chậm triển khai thực hiện chính sách đãi ngộ, tôn vinh đối với trí thức. Khai thác trí thức Việt kiều chưa được thực hiện một cách thực sự hiệu quả. Việc huy động chất xám của trí thức Việt kiều còn tự phát và manh mún, mới dừng ở việc mời các nhà khoa học về nước làm công tác tư vấn cho một số dự án, tham gia giảng dạy tại các cơ sở giáo dục. Việc động viên khuyến khích các nhà khoa học kiều bào tâm cỡ tham gia vào các lĩnh vực ưu tiên

* GV Khoa LL M-LN, TTHCM

của đất nước vẫn chưa làm được nhiều. Nhiều trí thức người Việt ở nước ngoài mong muốn đóng góp trí tuệ và tâm huyết của mình cho đất nước, nhưng họ không biết trong nước cần gì và làm thế nào để có thể đóng góp, trong khi họ bị những ràng buộc về pháp lý, về thời gian... Trong khi đó các cơ quan chức năng trong nước chưa đưa ra những kế hoạch dài hơi, yêu cầu cụ thể cũng như những biện pháp, chính sách thoả đáng để tranh thủ sự đóng góp chất xám của trí thức kiều bào.

Vì vậy vấn đề đặt ra, phát huy có hiệu quả nguồn lực trí tuệ đặc biệt của dân tộc trong bối cảnh hiện nay. Kế sách hiền tài của Đảng phải đạt tới mục tiêu: tạo điều kiện và môi trường thuận lợi để sử dụng và phát huy cao nhất năng lực của đội ngũ trí thức hiện có, mở rộng đào tạo, bồi dưỡng các thế hệ trí thức, nhất là trí thức trẻ, đặc biệt coi trọng đào tạo và bồi dưỡng nhân tài; nhanh chóng hình thành một đội ngũ trí thức đông về số lượng, mạnh về trình độ chuyên môn, đa dạng về ngành nghề, kiên định về bản lĩnh chính trị, thực sự trở thành lực lượng nòng cốt và động lực mạnh mẽ của quá trình công nghiệp hoá.

Để đạt tới mục tiêu trên đây, cần có một số giải pháp, trước hết, trả thù lao xứng đáng đối với lao động trí thức thông qua chính sách tiền lương và các khoản phụ cấp ưu đãi của Nhà nước. Coi đây là một chính sách đầu tư đặc biệt. Người trí thức chỉ có thể toàn tâm, toàn ý lao động sáng tạo khi họ không phải lo mưu sinh bằng những công việc giản đơn khác. Người trí thức rất cần được tin cậy và sử dụng đúng người, đúng việc: được tôn vinh và bảo đảm môi trường tự do cho lao động sáng tạo; có mảnh đất và điều kiện để dụng võ tránh tình trạng “chảy máu chất xám”, “nhặt chất xám”, “hao mòn chất xám”. Chúng ta còn nghèo, nhưng con người khá thông minh, Đảng và Nhà nước cần phải có chính sách

thu hút nhân tài, “mua” chất xám ngay từ đội ngũ trí thức hiện có của đất nước để xây dựng, phát triển đội ngũ trí thức ngang tầm với dân tộc và thời đại.

Trí thức là một bộ phận của khối liên minh công - nông - trí thức, là con em của dân tộc. Chính sách của Đảng, Nhà nước phải thể hiện rõ được quan điểm: mọi trí thức yêu nước, không phân biệt thành phần xã hội và quá khứ, ở trong nước hay ở nước ngoài, có tài, có đức, có nguyện vọng góp phần xây dựng đất nước vì mục tiêu: “dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh”, đều được trọng dụng và tạo điều kiện thuận lợi để làm việc. Trước hết, phải quán triệt cho đội ngũ cán bộ chủ chốt ở các cấp uỷ Đảng, chính quyền cũng như đội ngũ trí thức hiểu rõ, hiểu đúng, đầy đủ và thấu suốt những quan điểm cơ bản của Đảng đối với trí thức. Tiếp tục khắc phục những quan niệm, tư tưởng, thành kiến hẹp hòi đối với trí thức ở một bộ phận cán bộ Đảng, Nhà nước. Xây dựng mối quan hệ gắn bó, cởi mở giữa đội ngũ cán bộ quản lý, lãnh đạo với trí thức ngay trong từng cấp, ngành, địa phương, thể hiện đúng tinh thần “trọng dụng nhân tài” của Đảng.

Đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp phải là những người có trí tuệ, có tư cách đạo đức tốt để quy tụ đội ngũ trí thức, thực sự là người thay mặt cho Đảng, Nhà nước sử dụng, trọng dụng nhân tài. Hạn chế và đi đến xoá bỏ tình trạng “người không có năng lực có quyền điều khiển những người có năng lực”. Do vậy, phải hoàn thiện hệ thống tiêu chuẩn chức danh để lựa chọn người tài, đức vào cấp lãnh đạo, thường xuyên có cơ chế sàng lọc để loại bỏ kịp thời những người không có năng lực, những trí thức có tài nhưng thoái hoá, biến chất...Bổn phận người trí thức là trung thực với lương tâm mình, kiên trì lý tưởng được cống hiến cho xã hội, phục vụ cho tổ quốc, cho nhân loại.